PRACE NAUKOWE
Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS
of Wrocław University of Economics

Nr 465

Wyzwania dla spójności Europy – społeczeństwo, granice, solidarność

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2017

Redakcja wydawnicza: Jadwiga Marcinek

Redakcja techniczna i korekta: Barbara Łopusiewicz

Łamanie: Beata Mazur

Projekt okładki: Beata Dębska

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania
znajdują się na stronach internetowych
www.pracenaukowe.ue.wroc.pl
www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Publikacja udostępniona na licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 3.0 Polska
(CC BY-NC-ND 3.0 PL)

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2017

ISSN 1899-3192
e-ISSN 2392-0041

ISBN 978-83-7695-643-5

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Zamówienia na opublikowane prace należy składać na adres:
Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
ul. Komandorska 118/120, 53-345 Wrocław
tel./fax 71 36 80 602; e-mail: econbook@ue.wroc.pl
www.ksiegarnia.ue.wroc.pl

Druk i oprawa: TOTEM

Spis treści

Wstęp 7

Tatyana Andreeva: Taxation methods as a solution of social problems in Latvia / Metody podatkowe jako sposób rozwiązywania problemów społecznych na Łotwie 9

Beata Bal-Domańska: Wybrane problemy szacunku wskaźników pojemności demograficznej w przekroju gmin / Selected problems of demographic capacity indicators estimation in gminas 21

Renata Bielak: Zwiększanie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia jako wyzwanie dla spójności Unii Europejskiej / Improvement of economic growth and employment as a challenge for the European Union cohesion 31

Marcin Bogdański: Miasta i obszary słabo zurbanizowane a procesy konwergencji gospodarczej w Polsce / Cities and low urbanized areas vs. economic convergence processes in Poland 40

Sylwia Dołzbłasz: Wymiar transgraniczny polityki spójności na przykładzie sieci współpracy na pograniczu polsko-słowackim / Transborder dimension of cohesion policy – co-operation network in the Polish-Slovak borderland 51

Anna Janiszewska: Feminizacja i maskulinizacja rynków pracy w krajach UE a polityka spójności / Feminization and masculinization of labour markets in the EU countries vs. cohesion policy 60

Lidia Kłos: Zmiana wizerunku polskiej wsi w kontekście polityki spójności / Change of the image of Polish countryside in the context of cohesion policy 71

Kamil Kotliński: Zróżnicowanie rynku pracy młodzieży w państwach członkowskich Unii Europejskiej / Youth labour market differentiation in the member states of the European Union 79

Barbara Kryk: Cele społeczne zrównoważonego rozwoju. Polska na tle UE / Social objectives of sustainable development. Poland in comparison with the EU 87

Dorota Kwiatkowska-Ciotucha: Uczelnie jako podmiot wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego / Universities as the subject of support from the European Social Fund 96

Ewa Małuszyńska: Zmienność struktury zatrudnienia w Polsce a stabilność przestrzenna systemu / Changes of the structures of employment in Poland vs. the spatial stability of the system 105

Danuta Miłaszewicz: Jakość rządu a dostęp do dóbr publicznych w polskich regionach / The quality of government vs. access to public goods in the Polish regions 114
Alina Nychyk: The conflict in Ukraine as a threat for the European Union's integrity / Konflikt na Ukrainie jako zagrożenie dla integralności Unii Europejskiej 123
Andrzej Raczyk, Alicja Szachniewicz: Zatrudnieni w administracji samorządowej a poziom rozwoju gmin na przykładzie Dolnego Śląska / Employed in local governments vs. municipalities' level of development on the example of Lower Silesia 130
Anita Richert-Kaźmierska: Zmiany w wielkości i strukturze wieku potencjalnych zasobów pracy w kontekście demograficznego starzenia się populacji – perspektywa regionalna / Changes in the size and age structure of potential labour resources in the context of population ageing − regional perspective 138
Katarzyna Tracz-Krupa: Rozwój pracowników w przedsiębiorstwach MŚP w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w Polsce – wstępne wyniki badań empirycznych / Employee development in small and medium enterprises (SME) within the European Social Fund (ESF) in Poland – preliminary research findings 147
Zhanna Tsaurkubule: Demographic policy of Latvia: problems and prospects / Polityka demograficzna Łotwy: problemy i perspektywy 156
Maciej Żelechowski: Terytorialne dysproporcje dostępności usług publicznych w Polsce jako wyzwanie dla polityki spójności / Territorial disparities in public services accessibility in Poland as a challenge for cohesion policy 166

Wstęp

Polityka spójności w Unii Europejskiej realizowana jest już od trzech dekad. Jednak pomimo różnych strategii i podejmowanych systematycznie działań, a także w wyniku rozszerzenia Unii Europejskiej o nowe kraje, zazwyczaj słabiej rozwinięte niż kraje „starej" Unii, wciąż mamy do czynienia z nierównościami w rozwoju regionów. Ich likwidacja bądź minimalizacja wciąż pozostaje kluczowym celem i wyzwaniem dla prowadzonej polityki spójności.

W ostatnich latach wystąpiły również pewne zjawiska i sytuacje zarówno wewnątrz Unii Europejskiej, jak i w otoczeniu międzynarodowym, które były powodem sytuacji kryzysowych oraz pojawiających się podziałów wewnątrz Unii. Wśród najważniejszych, negatywnie oddziałujących czynników wymienić można m.in. konflikt na Ukrainie, konflikt w Syrii i związane z nim ruchy migracyjne uchodźców, z których ogromna liczba podjęła próbę przedostania się na teren Unii Europejskiej, rosnące zagrożenie terrorystyczne w krajach członkowskich. Należy także wspomnieć o problemach wewnętrznych, takich jak: starzejące się społeczeństwa, brak wyraźnego przywództwa, zanieczyszczenie środowiska i ocieplanie się klimatu, potrzeba stałego unowocześniania gospodarek i zwiększania stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii, wysokie bezrobocie w niektórych krajach, będące długotrwałym skutkiem ostatniego kryzysu gospodarczego, ubóstwo i wykluczenie społeczne znacznej liczby obywateli UE oraz wzrost poparcia w krajach członkowskich UE dla partii nacjonalistycznych i ksenofobicznych, kwestionujących uczestnictwo tych krajów w procesie integracji europejskiej. Kwestionowanie zasadności członkostwa w Unii Europejskiej znalazło wyraz w wynikach referendum przeprowadzonego w 2016 r. w Wielkiej Brytanii, w którym społeczeństwo, choć niewielką przewagą, ale jednak, opowiedziało się za opuszczeniem przez Zjednoczone Królestwo szeregów Unii Europejskiej.

Niniejsza publikacja zawiera artykuły naukowe omawiające wyniki badań prowadzonych w zakresie rozwiązywania problemów i podejmowania wyzwań stojących współcześnie przed Unią Europejską. W jednym z tomów znajdują się artykuły dotyczące szeroko rozumianej problematyki spójności gospodarczej, zagadnień związanych ze zrównoważonym rozwojem oraz konkurencyjnością państw i regionów Europy. W drugim tomie, który aktualnie trzymają Państwo w rękach, zgromadzono publikacje poświęcone problemom społecznym, których symbolem są granice i solidarność.

Problematyka, której poświęcono największą liczbę artykułów w niniejszym tomie, to różnorodne aspekty funkcjonowania rynków pracy. Poruszane są takie zagadnienia, jak m.in.: feminizacja i maskulinizacja rynków pracy w krajach UE

w kontekście polityki spójności (A. Janiszewska), rynki pracy młodzieży w państwach członkowskich UE (K. Kotliński), zmienność struktury zatrudnienia w Polsce w kontekście stabilności przestrzennej systemu (E. Małuszyńska) oraz demograficznego starzenia się społeczeństwa (A. Richert-Kaźmierska), jak również rozwój pracowników w przedsiębiorstwach sektora MŚP w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (K. Tracz-Krupa). Przedstawiono także wyzwania dla polityki spójności w zakresie zwiększenia wzrostu gospodarczego i zatrudnienia (R. Bielak). W publikacji omawiane jest również zagadnienie demografii w Polsce (problemy szacunku wskaźników pojemności demograficznej – B. Bal-Domańska) oraz na Łotwie (perspektywy i problemy polityki demograficznej – Z. Tsaurkubule). Dwa artykuły zostały poświęcone zagadnieniom związanym z dostępem do dóbr i usług publicznych w polskich regionach (D. Miłaszewicz i M. Żelechowski). Poruszana jest także problematyka: metod podatkowych w rozwiązywaniu problemów społecznych na Łotwie (T. Andreeva), miast i obszarów słabo zurbanizowanych w kontekście procesów konwergencji gospodarczej w Polsce (M. Bogdański), zmiany wizerunku polskiej wsi w kontekście polityki spójności (L. Kłos), celów społecznych zrównoważonego rozwoju w Polsce na tle UE (B. Kryk) i wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego dla uczelni (D. Kwiatkowska-Ciotucha). Zagadnienia międzynarodowe omawiane są dodatkowo w artykułach dotyczących polityki spójności w wymiarze transgranicznym na pograniczu polsko-słowackim (S. Dołzbłasz) oraz konfliktu na Ukrainie jako zagrożeniu dla integralności Unii Europejskiej (A. Nychyk).

Liczymy, że przedstawione w artykułach wyniki badań, dotyczące różnych aspektów spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, spotkają się z Państwa zainteresowaniem i staną się inspiracją do kolejnych ciekawych badań w tym obszarze.

Ewa Pancer-Cybulska, Łukasz Olipra